

DOMOVINA

Ushaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne petstojbine ter od vsake petstojbine po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 50 kr., za četrletno 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Po celjskih slavnostih.

Minula sta dneva slavnosti mirno in dostojno. A mi menimo dostojno le od naše strani. Nočemo se sicer hvaliti, a priznati mora vsakdo, da so se Slovenci v očigled tako živinskemu in hijenskemu postopanju vzdrževali do skrajnosti. Niso bili izbirčni vrli nam prijatelji „Nemci“ in nemškutarji v sredstvih, kako škoditi slavnosti. Pisarili so laži, da je slavnost prepovedana, kar jih je mnogo odvrnilo, da niso prišli. Obrekovali so nas, da gremo samo pretepat se v Celje in da bo za celjske nemčurje že njih vestna (?) policija skrbel. Izzivali so nas na vse možne načine, porabili so celo umrlo osebo iz cesarske obitelji za svoje izzivalne namene: okitili so kip cesarja Jožefa pred „Narodnim domom“ z hrastovimi vencami in frankfurtarskimi trakovi.

Na tak način skušali so nas spraviti v jezo in pokazati, da je Celje nemško. Radi jim verjamemo, da je nemško — ali umetno narejeno. Prešlo bo in izginilo, kakor pomladna megla. In ravno to je bil namen naše slavnosti, pokazati ljudstvu, kaj da premoremo Slovenci, da se nam ni treba sramovati našega rodu, kakor da nebi ničesar zmogli, da se nam ni bati ne za gmotni ne za duševni obstanek. Nasprotniki so pa ravno s tem svojim vpitjem, rujojenjem, žvižganjem in sploh z vsem izzivanjem pokazali, da so kakor utopljenec, kateri si skuša z vsemi silami rešiti borno življenje. Smrtna kosa ti je že zapela, strt bodeš v prah in se ne vzdigneš nikdar več.

Praznovali smo dve slavnosti že: vstanovitev „Sokola“ in sedaj blagoslovljenje njegove zastave. Priznati moramo, da je bila druga mnogo sijajnejša kot prva. Napredovali smo v vsem. Bilo nas je več, kakor zadnjič, bilo je več zastopnikov drugih, bratskih nam rodov, sočust-

vovala je znami bolj vsa Slovenija, gibali smo se tudi bolj prosto: zastav nismo imeli zagrnjenih in kcrakali smo tudi, če prav ne po sredi mesta. Z veseljem moramo priznati, da smo med onimi kričači opazili le samo fakinažo, skoraj same skrajno podle elemente, kateri bi bili ravno tako za nas delali, kakor so proti nam, če bi jih bili mi podkupili. — Naša skrb pa bode sedaj, da se naša tretja slavnost vrši povsem drugače, kakor sta se prvi dve. Obljubljali smo sicer že pri prvi, da nam bo mogoče pri drugi pozdraviti goste pred mestno hišo. To se ni zgodilo, ker se je prekmalu vršila in ker nismo imeli sredstev za namen. Sedaj pa, hvala Bogu, nam leži vse na roki in ako Bog da in sreča junaška, se nam sedaj vse posreči. Treba je le malo odločnosti in vztrajnosti v trdem boju in šlo bo. Pomislimo, da razmere v Ljubljani pred letom 1880. niso bile nič boljše, kakor tukaj. — Praznovali smo slavnosti dobri del v okolici, ker smo bili primorani, a primorani smo bili drugič in zadnjič. Padla je pred leti okolica in okrajni zastop, padlo bode za nekaj let mesto. Ne bomo se bili za padec ali bolje rečeno za povzdigo mesta sami, ampak borila se bo z nami vsa Slovenija. Mirovali ne bomo prej, ne mi, ne oni, dokler jim ne bomo mogli reči: Hvala vam, tukaj ne potrebujemo več vaše pomoči. — Bog nam ta čas skoraj daj!

V noči od petka do sobote so prišli prvi dragi nam gostje iz Belgrada trije članovi „Dušana silnega“, sprejela jih je deputacija „Celjskega Sokola“. V soboto dopoldne je prišlo z vlakom od Dunaja in od Trsta mnogo narodnega dijaštva, katero pa je celjska banda pod kapelnikom Oechsom z burnim „Heil“ sprejela.

Popoldan ob pol 6. uri so prišli bratje Čehi in precej na to pevsko društvo „Slavec“

iz Ljubljane. Sprejel in pozdravil jih je naš „Sokol“ korporativno. Potem smo odšli korporativno v „Narodni dom“, kjer smo se začeli pripravljati na koncert.

Ko se je naredil mrak zaprlo je vojaštvo vse ulice, katere vedejo do „Narodnega doma“, da bi branila Slovincem pošteno odgovarjati na pasje, nesramno in veleizdajsko izzivanje naših narejenih Prusov in Švabov, ki so slavo tulili lesjaku Bismarcku in svojem cesarju Viljemu II. To tuljenje je trajalo malodane celo noč.

Ob napovedanem času je začel koncert v natlačeno polni veliki dvorani. Svirala je vatrogasna godba zagrebška. Gospod režiser Inemann je deklamoval od okrajnega glavarstva popravljeni prolog g. Funtka. Med prologom je občinstvo deklamatorja navdušeno z burnimi „Živijo“ „Tako je“, „Tako bode“ prekinjalo. Jako so ugajali občinstvu vsi gg. igralci in gča. Slavčeva v igri „V Dijogenovem sodu“. Vrlo lepo so peli „Slavci“ in tudi vsi drugi, kateri so s pevskega točkami nastopili. Po končanem vsporedu je bila prosta zabava, pri kateri so ostali nekateri do jutra, drugi bolj trudni so se razšli. A niso mogli varno hoditi sami. Posamezne skupine je spremljalo domov orožništvo, katero je svojo nalogo jako vestno opravljalo. Niso si pa naši gostje upali prav v spremstvu mestnega redarstva na dom, ker so se čule jako čudne stvari o naši celjski policiji.

Pravi dan veselja za nas in barabskih triumfov za poturice pa je bila nedelja. Zjutraj ob pol 8. uri je došlo pevsko društvo „Ljubljana“, katero je sprejel in pozdravil starosta dr. Brenčič v spremstvu nekaterih drugih „Sokolov“, ker zaradi utrujenosti prejšnje noči vsi niso mogli priti.

Okoli 9. ure se je začelo zbirati vse polno fakinov in barab po mestnih ulicah posebno pri

LISTEK.

Janko Kersnik

(† dne 27. julija 1897.)

Kadar sem imel priliko čitati v družbi dam slovenske literarne proizvode, vselej sem poiskal v svoji knjižnici kak letnik „Ljubljanskega Zvona“, in avtor, katerega sem izbral, bil je vedno — Janko Kersnik. Pod mogočnim, starim hrastom, čegar veje so že visele skoro do tal, je sedela naša družba; pred nami se je svetila, obkrožena od bujnega zelenja, gladka površina ribnjaka, kakor kos stekla v solncu med travo. Urne, gibčne postevi so se zaganjale za plešočimi in rajajočimi mušicami nad vodo, da se je vsak trenotek zalesketalo kakor srebro v večernih solnčnih sojih, ko pa je zopet pljusnila ribica v vodo, širili so se kolobarji v vedno rastočih krogih, se križali in objemali ter naposled izginili in se zjednačili s svetlim vodenim površjem. Ob strani pa se je nagibalo gosto vejevje in se zrcalilo v prozorni zelenkasto čisti vodi. Na tako idiličnem prostorčeku, kjer je krasna narava slobodno razvijala in razkrivala svoje čare, „uživali“ smo literarne proizvode našega nepozabnega Kersnika. Z nekim svetim ognjem in nav-

dušenjem, zajedno pa z občudovanjem sem čital mnogobrojne Kersnikove romane, novele, povesti in črtice, cela družba pa je vedno vestno in pazno poslušala ter se divila Kersnikovim umotvorom.

Tako smo čitali in preresetali vsa Kersnikova dela, in Kersnik je bil kmalu naš ljubljenec in znanec, da-si ga ni nikdo poznal! V njem smo poznali le avtorja izbornih povestij, v katerih nam je prijalo naravno in neprisiljeno pripovedovanje, vedno logično utemeljen razvoj in njegov krasen jezik. Saj je znal Kersnik pripovedovati kakor malokdo. Mnogo, mnogo premalo se je doslej cenil Kersnik kot novelist in romanopisec! „Jurčič je naš prvi pisatelj in ostal bode nedosežen“, s tako sodbo se zadovolji večina pri nas in potem gleda prezirljivo na živče literate, češ: „njega ne dosežete“. Kersnik bi bil zaslužil že poprej boljše sodbe. Brezdvomno ga smemo staviti ob stran kot jednakovrednega vrstnika njegovemu prijatelju J. Jurčiču in v nekaterih ozirih ga bodemo morda smeli staviti tudi nad Jurčiča. Le pogledno vse Kersnikove umotvore, katere je priobčeval v raznih letnikih „Ljubljanskega Zvona“: „Luterski ljudje“ (1882), „Cyclamen“ 1883, „Gospod Janez“ 1884), „Agitator“ (1885), „Testament“ (1887), „Rošlin

in Vrjanko“ (1889), „Jara gospoda“ (1893), „Očtov greh“ (1894). Vsi ti romani, novele ali povesti, so izhajali po celo leto. Tu nam podaje kos naše politike („Cyclamen“ in „Agitator“) tam odlomek iz umetnikovega življenja („Luterski ljudje“) večinoma pa razne slike društvenega in rodbinskega življenja v naših trgih in mestih. In njegove kratke črtice! kako pretresljive, ganljive, pa kako istinite so vse! Uprav v teh slikah kakor „V zemljiški knjigi“, „Otroški dohtar“, „Ponkerčev oča“, „Mohoričev Tone“, „Rojenica“, „Mačkova očeta“, „Kmetška smrt“ se je pokazal pravega mojstra na polju beletristike. Podal nam je v njih tako verno sliko našega kmetškega življenja kakor je menda ne dobimo nikjer v naši literaturi. Kersnik je poznal naš narod in našega kmeta tako dobro, da se je povsem ugloobil in prodrl v njegovo mišljenje in naziranje, v njegovo celo duševno življenje. Večina naših pisateljev je mislila in še misli, da verno slika našega kmeta, ako riše robate, surove, neotesane karikature, ki pljuvajo, kolnejo in se pridušavajo! Kersnik je slikal povsem drugače kmetško življenje. Predstavil nam je kmeta o raznih položajih, podvrgel ga raznim strastem in vplivom in pokazal, da je pod trdo kmetško kožo skrito mehko, fino čuteče srce, da tudi njegovo dušo

kolodvoru. Njih četovodja Oechs jim je delil kakor skrben in dober oče plavice in dobre nauke, kako je treba tuliti. Ob tričetrt na 10 pripihal je vlak iz Ljubljane, ki je privedel ogromnega občinstva iz Kranjskega, Hrvaškega in Primorskega. Vlak je imel dva stroja in štel okoli 70 voz. Ob prihodu je zasvirala godba „Naprej“ in so se vršili prisrčni in bratsko iskreni pozdravi vseh gostov. Na to se je vršil spreved po mestu, koder so fakini tulili in cvilili svoj „Heil“, ki se pa ni čul, ko smo mi iz krepkih grl zaorili svoj „Živio“ ali „Na zdar“. Morali smo se pomikati po stranskih ulicah, kakor je to bilo tudi pričakovati. Došle pred „Narodni dom“ so narodnjakinje obsipale goste z zelenjem in cveticami. Po zajutreku so odkorakala vsa društva iz „Narodnega doma“ na slavnostni prostor k sv. maši, katero je daroval vč. g. opat F. Ogradi. Po maši je bilo blagoslovljenje zastave, običajni pozdravi in zabijanje žrebljev.

Vseh 65 društev se je na to vrnilo v „Narodni dom“ k razkritju spominske plošče. Slavnostni govor, obsezajoč v kratkem zgodovino posojilnice in našega doma, govoril je g. dr. J. Serbec. Po burnih „živio“-klicih se je občinstvo razšlo po mestu v razne gostilne, okoli 400 oseb pa se je vdeležilo banketa v veliki dvorani.

Stoloravnatelj banketa je bil g. dr. J. Serbec, ki je najprvo napil presvitlemu cesarju, kateremu se je imenom vseh došlih društev poslalo vdano izjavo.

Na to je pozdravil g. dr. J. Serbec vse udeležnike in se spominjal lepe slovanske vzajemnosti. Za njim je starosta „Celjskega Sokola“, g. dr. A. Brenčič, napil vsem sokolskim društvom, Čehom je napil g. dr. J. Vrečko, Hrvatov in Srbov se je v lepem govoru spominjal g. dr. J. Hrašovec. Navduševal pa je v boju za tlačena narodna prava izven kranjske Slovence g. dr. I. Dečko. Požrtovalno in zavedno narodno ženstvo je pozdravil g. Dragotin Hribar, na kar je gosp. notar L. Baš napil mestu Ljubljani, nje vrlemu županu Hribarju in mojstru „Narodnega doma“ inženirju g. J. Vladimir Hraskemu.

Zahvalil se je na to g. župan Hribar, meneč, da bi pri normalnih razmerah moral govoriti na njegovem mestu celjski, a ne ljubljanski župan. V imenu Čehov zahvalil se je g. dr. Novotny in lepo in iz srca govoril o moči, sili in slavi Slovanov. G. dr. J. Tavčar je kot pravi „sokol“ govoril v imenu slovenskega sokolstva. „Sokoli“, je rekel, ne rabijo ne vojaške ne orožniške pomoči. Pomagajo si sami s krepko pestjo. Le pustili naj bi nas bili in videli bi, da bi bil lepši mir, če bi si bili sami pomagali. S tem, da se je sezidal „Narodni dom“, je razbita Nemcem prva čeljust in druga se jim bo tudi kmalu. Bog poživi slovensko Celje. Ustanovitelju posojilnice g. Mihaelu Vošnjaku je napil državni poslanec g. vitez Berks. V imenu Hrvatov je svojo zahvalo izrekel g. dr. Minarčič in napil

zlasti „Celjskemu Sokolu“. Krasno je govoril Srb, Taso Bogdanovič. Ponavljal je zlasti Srbom in Hrvatom prepotrebni pregovor „brat je mio, koje vere bio“. Primerjal je nas Slovence v boju proti nemškemu sovragu s Srbi, ki so po 500-letni borbi proti Turkom zmagali. A tudi Slovenec mora zmagati, ker je zaveden. Želel je, da bi se nam pod vlado našega presvitlega cesarja Frana Josipa I. bolje godilo, kakor nekdanj in rekel, da se morda še kedaj snidemo na skupnem torišču proti skupnemu sovražniku.

Po banketu odkorakala so društva z zastavami in z godbo na čelu k ljudski veselici na prostor poleg grajščine Lanovž. Pred prostimi vajami se je spominjal brat Murnik ustanovitelja slovanskega sokolstva, Miroslava Tyrša, kateri je ravno pred 13 leti dne 8. avgusta utonil in pozval vse zbrane „Sokole“ naj nepozabnemu Tyršu zakličejo „Slava“. Burni trikratni „Slava“ je sledil njegovemu govoru.

Na to so se vršile vaje, o katerih prinesemo strokovno oceno na drugem mestu. Reči pa moramo, da je občinstvo z vidnim zanimanjem sledilo vsej telovadbi. Med telovadbo nas je posil nekoliko dež. Nekateri so zato odšli v gostilne iz katerih se je čulo lepo ubrano slovansko popevanje. Bilo je krasno, le škoda, da je tako hitro minilo.

V mraku so se vrnila vsa društva v „Narodni dom“ na ples in k prosti zabavi. Ples je bil tako mnogobrojno obiskan, da se s početka niti vrteti ni moglo. Ob zapovedanem času je moral ples prenehati, ker mi se ne smemo veseliti, če se Nemci jezé. — Veselo je bilo tudi pri prosti zabavi, katere središče je tvoril navdušeni g. dr. A. Medved.

K vlaku ob pol 2. uri so odšli srbski, hrvaški, kranjski in primorski gostje. Spremilo jih je vojaštvo in orožništvo, katero jim je branilo odgovarjati z dejanjem na psovke in s pestmi se zahvaliti za jajca. Precej oseb je bilo zadetih med drugim tudi Srb Taso Bogdanovič, kateri je potem na kolodvoru prav odkritosrčno povedal svoje mnenje o naših oblastvih.

Tako je minula krasna slavnost, svedok slovanske vzajemnosti in bratske ljubezni. Mi pa rečemo. Veseli naj bodo naši klevetniki, da imajo vojaštvo in orožništvo, ki jih je obvarovalo krepkih ljubljanskih, gorenjskih, hrvaških in čeških pestij, čeprav so tudi vojake in orožnike psovali. Nehvaležno ljudstvo!

Zborovanje „Zaveze“ slov. učiteljskih društev.

„Zaveza“ slov. učiteljskih društev zborovala je dne 4. in 5. avgusta t. l. v Celji. Od vseh strani prelepe naše domovine so prihili učitelji slov. mladine, da si bratovsko podado roke, pa tudi, da se posvetujejo o zadevah narodnega šolstva in učiteljskega stanu. Da si pri sedajnih razmerah v Celji tem prvoboriteljem

za narodno izomiko nismo mogli pripraviti tako slovesnega sprejema, kakoršnega po vsej pravici zaslužijo, tako so jim bila naša srca vendar po vsem odprta in prav veselilo nas je, da so nas vzgojitelji našega naroda v tako obilnem številu posetili. Dandanes le tisti narod kaj velja, ki je dobro izomikan; neizomikan narod pač z drugimi naprednimi narodi nikdar ne more tekmovali. To velja o vsakem narodu, o našem slovenskem pa še tembolj, ker ga je po številu le malo in ker ga krog in krog obdajajo ljuti sovražniki. Dobra narodna vzgoja je edini spas našega naroda, le po dobri vzgoji se v ljudstvu razvijejo duševne in telesne moči, ki so mu v hudi borbi za obstanek in napredek neobhodno potrebne. Dobre navadne vzgoje pa si brez dobrih učiteljev kar misliti ne moremo. Mi Slovenci si moramo v posebno srečo šteti, da smo si vkljub vsem neprilikom v zadnjih dveh desetletjih odgojili toliko in tako odličnega narodnega učiteljstva in po vsej pravici je dejala neka jako odlična oseba, da v zadnjih 25 letih pri nas pač ni niti eden stan tako močno napredoval, kakor ravno učiteljski. Narodno učiteljstvo je toraj najvažnejši činitelj v našem narodnem življenju in je toraj tudi vredno največjega spoštovanja in pozornosti vseh naših narodnih krogov.

Učitelji so bili prvi, ki so pri nas že pred 10 leti osnovali vseslovensko društvo. To društvo, v katerem je združeno vso narodno učiteljstvo, zborovalo je že na mnogih krajih slovenske domovine; za 9. skupščino pa se je odločilo mesto Celje.

Dne 4. avg. ob 11. uri dopoldne je imel svojo sejo upravni odbor „Zaveze“, hitro na to pa odposlanci slov. učiteljskih društev, katerih je bilo okoli 100. Po kratkem pozdravu predsednikovem sta se prečitati poročili društvenega tajnika in blagajnika, iz katerih smo izvedeli, da se je odbor vsestransko trudil, da se izvedejo sklepi storjeni pri zadnjem zborovanju v Opatiji, kakor tudi, da je v „Zavezi“ združenih 31 učiteljskih društev z 1200 udi. Ko se je določil še dnevni red za glavni zbor in ko so se rešila še neka druga vprašanja, zaključilo se je zborovanje ob 3. uri popoldne.

Zvečer ob 8. uri priredil se je koncert, pri katerem je bilo zbrano najodličnejše občinstvo. Tu smo imeli priliko videti, koliko povsem izurjenih pevcev in godbenikov ima učiteljstvo v svoji sredini. Več nego 80 pevcev in pevkinj pelo je tako izborno, da se je moralo mnogo pesnij ponavljati, kakor so morali tudi godbeniki po večkrat nastopiti. Pa tudi gospodična Osana je popolnoma zadela tisti duh, ki preveva dotično Aškerčevo pesem.

Dne 5. avgusta so se zbrali zavezniki najpopred v župnijski cerkvi, kjer je bila ob 8. uri sv. maša, pri kateri je pel pevski učiteljski zbor. Po končani maši pa so se zbrali v „Narodnem domu“, kjer se je ob 9. uri dopoldne pričelo glavno zborovanje po vspredu, kakor ga je do-

razjedajo bolesi in tuge, kakor izobraženca, in da zna tudi on čutiti — seveda naravnješe, odkritosrčneje in istinitejše nego olikani blaziranci.

Kersnik je spoznaval kmeta v svoji pisarni in o raznih drugih prilikah. V njegovi notarski pisarni so se delala ženitna pisma, tam so se razvijale zapuščinske razprave, vršile vknjižbe in druga jednaka opravila. In pri takih prilikah je bil Kersnik vedno notar in novelist zajedno, opazoval je vedenje in mišljenje svojih klientov ter dostikrat v pisarni dobil svojim umotvorom snovi, junake, značaje in tipe. Tudi sam je bil menda najbolj zadovoljen, kadar je uprav istinito narisal kmetski značaj. Zakaj pri neizrecni občutljivosti našega občinstva, čutil se je tudi po Kersnikovih povestih vsak hip posameznik ali cel stan razžaljen ter je bruhal svoj srd na ubogega avtorja. V odlomku „Iz sodnih aktov“ (1891) povedal je takim mehkožnim občutljivcem svoje mnenje: „Skoro vselej, kadar sem napisal skromno povest, pripetilo se mi je, da je bil po nji razžaljen ta ali oni. Ko sem nekoč risal veseléga, dobrovoljnega duhovnika, dejali so, da ščujem proti veri, da sem sam brezverec, in da ne mislim o duhovskem stanu tako, kakor mi je misliti; drugič sem opisal osamelega učitelja, kako životari in strada v pogorski vasi,

in reklo se je, da zasmehujem učiteljski stan; tretjič sem izkušal naslikati sodnika, ki sodi pravičnega in nepravičnega kmeta, in dejali so, da dajem dušek osebnim svojim mržnjam; potem sem govoril o davkarji in zdravniku, in tudi tu se je ponavljalo, da prvega ne maram zaradi davkov, drugega pa — no, Bog ga vedi — menda, ker sem prezdrav! Samo, ko sem govoril o kmetu, in četudi o najslabšem, molčali so vsi stanovi, in tudi kmet sam — saj morda ni čital spisa mojega, ali pa ni bil toliko samoljuben, da bi bil v vsakem kmetu videl samega sebe. In vendar sem imel vselej pošteno voljo govoriti in slikati le resnico, risati človeka v njegovem dejanju in življenju, bodisi grof ali prosjak, svečenik ali potepin!“

Res, Kersnik je slikal istinito in verno, zato tudi prijajo njegovi proizvodi.

Toda moj namen ni napisati literarno oceno Kersnikovih del; spregovoriti sem hotel samo par besed v spomin genijalnemu romancieru slovenskemu, Janko Kersniku. Zakaj, Janko Kersnik ni več med nami; dne 27. julija je preminul ta dični slovenski pisatelj, in ob prezgodnjem grobu žaluje slovenska literatura in ž njo ves narod slovenski za svojim nadarjenim novelistom, ki nam bo delal čast tudi v širšem svetu.

Po „Slov. Narodu“ povzamem: Rodil se je Janko Kersnik 4. septembra 1852. leta na Brdu na Gorenjskem. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, se posvetil leta 1870. juridičnim študijam ter vstopil leta 1876. pri finančni prokuraturi v Ljubljani. Leta 1877. je prestopil k notarjatu, leta 1880. postal samostalen notar ter se nastanil na domači grajščini na Brdu. Istinito prijateljstvo ga je vezalo na J. Jurčiča, urednika „Slovenskega Naroda“. V mladosti je Kersnik koval tudi pesmice, pozneje pa se je povsem posvetil prozi, v kateri je imel toliko sreče in vspeha. Skoraj ni bilo letnika „Ljub. Zvona“, ki bi ne bil donesel nov sad njegovega plodovitega peresa. V zadnjih letih smo težko pogrešali njegovih povestij. Krivo je bilo brezdomno bolehanje in ne „znana prenapetost, koja se le prerada šopiri po mladeniških literarnih krogih dunajskih“. „Rojenje in brenčanje nove struje“ ni moglo izbiti Kersniku peresa iz roke, ker ga nikdo ni napadal niti najmanje, temveč se je nasprotno povdarjalo, da sta uprav Kersnik in dr. Tavčar bila naravna prednika nove struje in da se ista bojuje proti drugim, dosti znanim „strujam“. Zdi se mi torej, da se je „Slov. Narod“ povsem po nepotrebnem zaletel v „dunajske literarne kroge“.

ločil zbor odposlancev. Prvi je predsednik s prav presrčnimi besedami pozdravil vse navzoče, kateri so se danes v tako nepričakovano obilnem številu sešli, kar gotovo jasno priča, kako so za svoj stan in poklic navdušeni in kako gorijo za blagor in srečo slov. naroda, kateri se edino le po dobri narodni vzgoji zamore povzdigniti do moči in veljave. Potem pozdravi tudi vse navzoče goste, kakor dr. Tuma, dež. odbornika na Goriškem, prof. Kožuh v Koprnu in še druge. Presvitlemu cesarju, kot zaščitniku današnje šole zakliče kričati „živijo in slava!“, kar navdušeno storé tudi vsi navzoči.

Prvi je potem povzel besedo g. H. Schreiner, c. kr. ravnatelj učiteljskega v Mariboru. Kazal je, da se sedajna šola kot vzgojiteljica popolnoma ravna po starem slov. geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Ta jako zanimiv in času primeren govor prijavi se v slov. časopisih. Kot drugi govornik nastopil je g. Drag. Česnik, nadučitelj v Predosljih pri Kranju. Ta je pojasnjeval Ebenhochov šol. predlog vsestransko in prav natančno ter je tudi kazal vse posledice, ki bi se gotovo izvajale iz njega. Njegove besede so pač vse navzoče prepričale, da bi bil ta predlog, ako bi kedaj zadobil zakonito veljavo, zlasti za nas po raznih kronovinah raztresene Slovence silno nevaren, da, on bi naš narod uničil in prav gotovo je, da bi Slovenci, živeči izvanj mej dežele kranjske čez leta tužno in žalostno klicali: „Morituri vos salutanti!“ „umirajoči vas pozdravljamo!“ kakor je to po vsej pravici povdarjal eden navzočnikov. Učiteljstvo se je toraj enoglasno in z vso odločnostjo izreklo proti temu in tudi vsem enakim šol. predlogom. Vselej pa bode z veseljem pozdravilo take šol. predloge, po katerih bi se narodno šolstvo istinito povzdignilo. Končno je še stavil g. Brinar nasvet, da „Zaveza“ upliva na merodajnih mestih, da se ne nastavlja več neizprašane osebe kot suplenti na narodnih šolah. Te osebe so navadno izgubljeni dijaki, ki so brez vse sposobnosti za ta posel in ki toraj šoli nič ne koristijo, ugledu učiteljskega stanu pa navadno močno škodujejo.

Tudi ta nasvet se je enoglasno sprejel, na kar se je zborovanje, ki je trpelo 4 ure, zaključilo. Ob 2. popoldne se je učiteljstvo zbralo v veliki dvorani „Narodnega doma“ k skupnemu obedu. Tukaj se je najpopred napilo presvitlemu cesarju, potem je pozdravil predsednik okraj. slov. odbora g. Srnec vse navzoče. Dr. Vrečko pa je pozdravil učiteljstvo v imenu kraj. in okraj. šol. sveta. ter je izrekel nado, da pride čas, ko se bode učiteljstvo pozdravilo tudi v imenu mestnega šol. sveta. Dr. Dečko in Drag. Hribar in tudi drugi povdarjali so gmotno stran učiteljstva, katera je z ozirom na izomiko, kojo mora imeti naroden učitelj in na težavno delo, koje mu je opravljati, naravnost sramotna. Drag. Hribar primerjal je tudi „Zvezo“ toliko željeni „Zedinjeni Sloveniji“ in dokazal kake koristi bi mi in država imeli od nje. G. prof. Bezénšek iz Plovdiva

Kersnik je bolehal že dve leti. Sušica ki nam je ugonobila že toliko talentov, med njimi tudi Kersnikovega najboljšega prijatelja Jurčiča, zahtevala je za žrtve tudi njega. Iskal je v Gleichenbergu leka, a morilka se ni dala več odgnati, dne 27. jul. se je pripeljal z brzovlakom v Ljubljano, hoté leči v domači slovenski zemlji k večnemu počitku. Bil je tako slab, da so ga morali iz vagona na voz, in od tam v stanovanje nesti, kjer je kmalu potem izdahnul svojo blago, plemenito dušo. V petek, dne 30. julija pa so ga položili v rodbinsko rakev na Brdu, kjer naj mirno počiva genijalni slovenski novelist! Narod slovenski ga bode ohranil v častnem, hvaležnem, spominu, katerega si je zaslužil in pridobil z nesmrtnimi deli. Besedo, katere je zapel dični naš Gregorčič v spomin J. Jurčiču, zapišem lahko tudi v spomin Janku Kersniku:

Pomnik tvoj prvi tvoja dela,
Ki vek ne vniči jih noben!
Pretké naj grob ti gosta trava,
Nad njim naj kamen se zdrobi;
A v vek ne mrakne tvoja slava,
Tvoj duh med nami v vek živi!

Slava in večen spomin Janku Kersniku!
V Št. Pavlu, dne 31. julija 1897.

Fr. Vidic.

na Bolgarskem, povdarjal je slov. vzajemnost. Razun teh bilo je še mnogo drugih napitnic, v koji se je povdarjala velika važnost dobre narodne odgoje in veliki pomen, katerega ima posebno temeljito izobraženo narodno učiteljstvo v narodnem življenju.

Tako veličastno in dostojno se je vršila 9. skupščina „Zaveze“ v Celji. Zavezniki se lahko ponosni na njo pa tudi uverjeni smejo biti, da so napravili s tem zborovanjem povsod najboljši utis, kajti pokazali so se kot močé, ki vkljub vsem neugodnostim in težavam vendar natančno izvršujejo pretežaven posel, katerega jim nalaga njihov stan in poklic, pokazali so, kako njihova srca goré za blagor in srečo domovine, za veljavo in pravo izomiko naroda slovenskega! Takim učiteljem se pač sme brez strahú in skrbi, slov. mladina v pouk in odgojo izročevati! Slava jim!

Celjske novice.

(Volitev kapucinskih predstojnikov.) Dne 10. t. m je bila v Celju volitev predstojnikov štajarske provincije kapucinskega reda. Provincijalom je izbran č. o. Friderik Inglíč; v definatorij so voljeni: č. oo. Albert Müselberger, Gregorij Jenič, Edvard Bervar in Konstantin Škodnik.

(Novo sv. mašo) pel je preteklo nedeljo v farni cerkvi v Celji č. g. Anton Šorn, naš rojak iz Ostrožnega pri Celji. Ljudstva nabralo se je k sv. opravilu nebrojno in tako pokazalo kako spoštuje mladega delavca vinograda Gospoda. Dal Milostni mu dolgo let dela v srečo naroda in čast sebi.

(Privilegij za iznajdbo) Gosp. Martinu Ropasu v Celji pripoznal se je neizključljiv privilegij za neko posebno najdbo pri glasovirju.

(Slovanska umetnost.) Od 5. do 8. avgusta t. l. imeli so prijatelji obrazovnih umetnosti prilžnost si ogledati v trgovini Drag. Hribarja razstavljen res krasen praporen trak, katerega so poklonile celjske slovenske dame „Celjskemu Sokolu“ ob priliki blagoslovljenja njegovega prapora. — Trak je po narisu historičnega slikarja gosp. Ig. Zeplichala, učitelja na c. kr. strokovni šoli v Ljubljani, od gospe Marije Hlavk-ove, učiteljice na istem zavodu, in gdč. Franje Suhadoleove sè vso razumnostjo sè zlatim in svilenim vezenjem izvršen. Ta umtvor igle je tudi radi tega posebno zanimiv, ker se harmoničnim spojenjem svile in zlata originalne oblike barvkrasne in čudovito lepe slovanske ornamentike pridejo v tej vezenini do polne veljave. Sliki sv. Cirila in Metoda, kateri se nahajata na traku, ste tudi od g. Zeplichala narisani in na svilo slikani ter kažete nam v vseh svojih podrobnostih vestnega in izbornega risarja. Težko, da ima se ponašati še kateri prapor slovenskih ali tujih društev s tako krasoumetnim trakom.

(Povodom slavnostij) v „Narodnem domu“ v Celji izgubil je nekdo trezorni ključek. Kdor ga je izgubil naj se zglaš za istega pri tajniku „Celjskega Sokola“ gosp. Franjo Joštu v celjski posojilnici.

(Nemška doslednost.) Že nekaj dnij pred našo slavnostjo v Celji, opominjal je nasprotni listič svoje somišljenike, naj pokažejo Slovanom svojo „Vornehmheit“. Ta „Vornehmheit“ se je seveda v prečudni luči pokazala; sicer pa se je vže iz onih vrstic brala ravno nasprotna želja. Sedaj ko vé malodane ves slovanski svet, kako podlo, kako skrajno brezznačajno, hinavsko roparsko da se je vedla ta naprošena in dobro plačana publična druhal pod vojskovodstvom onih „vitezov žalostnega spomina“, ki se skoraj vsak drugi dan na „rotovžu“ zagovarjajo, tedaj sedaj, ko tega madeža nikakor več zbrisati in zatajiti ne morejo, poskušajo vsaj izven celjske Nemce po svojih listih toliko „nafarbati“, da jim še ostanejo nadalje naklonjeni. Kar si drzne v tem obziru „graška pošta“ in „Grazer-Tagblatt“ sprejemati, prisili vže vsakega Nemca k smehu. Da so slovenski gostje, vračajoč se ponoči mej vojaškim spremstvom nabrali kamenja, kojega so liki toči z drugimi stvarmi vred lučali na zbrano množico, a oni da so stvari pobirali ter jih nazaj metali. Nihče se ne bo nad nešramno, obrekovalno lažjo jezil, temveč obžaloval bo, da je to nemško časnikarstvo, ki vendar šteje mej svoje naročnike tudi dokaj pravičnih in trezno

mislečih Nemcev, tako globoko padlo pod blato in smeti. Morda pa bodo mirni čitatelji, če tudi nemškega mišljenja, vendar sprevideli, da je stvar uprav narobe. Kje pa bi naj bili ti mej potjo tudi kamenja nabrali po pometeni ulici mej vojaškim spremstvom. Ta publična fakinaža pa menda vendar ne zna čarati, da bi bila v temi vse lepo pristregla, sosebno smrdljiva jajca, steklenice z črnolom in hudičevem oljem, koji predmeti so se kot ploha vsuli na dostojno, mirno idoče. Konečno pa pristavi dopisun: „danes (v ponedeljek) vlada povsod vsakdanje življenje“. Sedaj vsaj vemo, kako si predstavlja ta klika vsakdanje življenje. Ako razbijejo velike šipe, dragocene svetilke in cevi na „Narodnem domu“, ako se celo noč vlačí grozno vpijajoča druhal, razdeljena v več posamnih bojnih čet, ki napadejo na treh, štirih krajih osamljene Slovence, ako zbok tega 3 zaprejo in druge pri sodnji naznanijo (mej temi seveda Oechsja) je to v Celji vsakdanje življenje!

(Napad na našega odgovornega urednika.) Poročali smo zadnjič o zverjaško zdvijanem napadu na kapucinskem mostu strani surove nemške druhal. Njihovo nemško glasilo je seveda ta patrijotičen čin svojih „vrljih bojevnikov“ odobrovalo, grozeč se mu, da ga doleti kazenska obsodba, opirajoč se na izmišljeno laž, da je napadeni hotel izzivajočega kolesarja razkolesa vreči. Sodniška preiskava pa je dognala, da je naš gosp. urednik povsem nedolžen, a proti napadalcem traja še nadaljno postopanje, kateri tudi brez kazni ne odleté. Sram bodi ono nemško časnikarstvo, koje se je drznilo to zadevo z vsemi nesramnimi lažmi zavijati in nedolžnega pred dognano krivdo sramotiti, a celo sedaj dokaze c. kr. sodnije zanikati. Za časopisje, koje zagovarja barabstvo celjske javne fakinaže, imamo le svoj gnevni: pfuj!

(Tako pišejo pristni Nemci.) „Der Pöbel von Cilli hat am letzten Sonntag seine Orgien gefeiert, und die Slovenen von Untersteiermark thäten jetzt gut, dieser wilden pangermanischen Brut mit den Boycott — zu erwidern!“ — Tako je pisal te dni konservativen nemšk dunajski list o celjsko-nemški svojati! Kdor trezno premisli vse to nemško rogovilenje, mora res vsklikniti: Slovenci, nas tepe naša lastna ponižnost, ki je vseskozi že smešna, in pa strahopetnost, ki ne zasluži družega kot — šolskih batin! Slovenci spodnještajerski: Bojkujte celjske Nemce in nemškutarje, pa ste jim — kakor goriški Slovenci Lahom — stopili na vrat. Ne podpirajte z ničemur teh ljudi, ogibajte se jih vedno in povsodi, pa boste videli, kako bodo ponižni pred vami. Če tega ne storite, metali bodo ne samo jajca — nego tudi vas kmalu — čez prag! Ergo — na delo!

(Katere vse smo videli med sodrgo, ki je razgrajala po ulicah med slavnostjo?) Poleg trope barab in smrkovcev videti so bili tudi komiji „nemških“ tvrdk, pisarji in usluženci mestnega urada, pisarji okrožnega in mestno deleg. sodišča, nekaj delavcev „nemških“ obrtnikov pod vodstvom znanih „akademikov“. Mestni ekonom Drganc pa je obdaroval množico teh junakov s pruskimi trakovi. Da se je za pijačo skrbelo tej armadi in to od gospodov, ki pripadajo mestnim očetom, je največji škandal.

(Bojkot.) „Nemški“ krčmarji in trgovci v Celji sklenili so, da ne prodado nobenemu Slovincu niti za krajcar več in da vsakogar vržejo čez prag, ki bode slovensko pregovoril v njih prostorih. Slovenci in posebno vi iz okolice zapomnite si to. — Pohvalno pa moramo tu omeniti oštirje Lemeža, Skoberneta („pri zamorcu“) in pa Straussa. To so možje, ki se vendar ne dade vsakemu smrkovcu in barabi komandirati.

(Porotne obravnave v Celji) Dne 29. julija bili so na obtožni klopi Martin Jontež in njegova žena Terezija, nadalje Jožef Vrečko, hišnik na Mrzlem polji, ter Janez Rozman, posestnik v Krajncici, obtoženi goljufije. Jontež sta hotela svoje posestvo v Polji pri Št. Jurju prodati. Vrečko se je ponudil za posredovalca, za kar sta mu prodajalca obljubila prepustiti vse, kar kupno ceno 2100 gld. preseže. Vrečko-tu se je posrečilo rudokopovo hčer v Hrastniku, imenom Frece, pregovoriti, da si je posestvo ogledala.

nega skleniti za grško-turške odnošaje. Ruski car imenoval je cesarja Viljema tem povodom ruskim admiralom. Dne 12. septembra pa pride nemški cesar k velikim vojaškim vajam v Totis na Ogersko, kjer prisostuje 13., 14. in 15. sept., a zvečer zadnjega dne odideta z našim cesarjem na lov v Mohacs.

(Ministerski predsednik umorjen.) Španskega ministerskega predsednika Canovas umoril je anarhist Gollu v Santa Angeda. Minister je sedel zraven svoje žene čitajoč časnike, ko ustrelil napadalec trikrat nanj. Morilec je Italijan iz Neapola — ker so le Italijani pravi strokovnjaki pri tej obrti. Umorjeni bil je jako izobražen, pesnik in pisatelj ter sloveč diplomat.

(Angleški parlament) je dokončal svoje zasedanje, ki je trajalo skoraj 7 mesecev. Večina predlogov prestolnega govora je rešenih. (Enakih mož, kakor so naši Schönerer, Funke i. dr., ki bi znali tako „častno“ obstrukcijo uganjati, jim neki povsem manjka). V proračunu izkazal se je lep preostanek, kako lahko bi od tega tudi siromašnim Ircem kaj privoščili, a ker sedaj ob kraljičinem jubileju ničesar ne dobode, se pač ni nadjati, da bi še kedaj dosegli količkaj pravice.

(Slovenski vojaki na Kreti.) Kakor kažejo nove naredbe, ostati še bo dalje našim vojakom na Kreti. Ta naredba pove, da imajo vsi novinci 2. bataljona dne 6. oktobra v Celje k dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu priti, kjer jih bodo izvežbali (najbrže kakor obično dva meseca) ter jih pošljejo nato z vsem potrebnim opremljene na Kreto, od koder še le odpustijo tedaj rezerviste domov, a vojaki tretjega leta (1894) kakor tudi namestni rezervisti (Ersatz-reservist) 1896. letnika ostanejo na cesarsko povelje še nadalje v aktivni službi. Ako bi po odpustitvi rezervistov moštva primanjkovalo, dopolniti je iste z vojaki letnika 1894. ostalih bataljonov.

(Angleži in Kreta.) Povdarjali smo vže svoječasno, kako premeteno zna angleška vlada vselej postopati tam, kjer se nadeja gmotnega vspeha. Tako si je zadobila svojo sedajno moč ter jo še vedno razširja. Mej tem, ko se ostale velevlasti prepirajo in trgajo, jedna za grške, druga za turške koristi, napravljajo si Angleži prav oblastno, a povsem brezhrupno stalna ležišča na otoku Kreta. Dovažajo pridno svoje vojake na otok, kojih je vže sedaj nad 2000 mož. Lahko se zgodi, da ko se bodo konečno evropske velevlasti vendar enkrat odločile za samoupravo — predstavil se jim bo Anglež kot jedini zapovedovalec otoka.

(Slovenski škof v Ameriki.) Dosedajni nadškofov generalni vikarij v Št. Pavlu v Severni Ameriki, preč. g. Jakob Trobec, imenovan je škofom v Št. Cloud-u. Novo imenovani škof je Slovenec, doma iz Polhovega Gradca.

Dopisi.

Iz Gornjesavinjske doline. (Glavni vzrok, zakaj lesna prodaja iz Slovenskega v izhodne pokrajine propada.) Trgovina z lesom iz slov. dežel proti izhodu že blizo 10 let hira in pojema, tako, da se je bati popolnega propada. Svoje dni cvetela je ta trgovina, kajti povsod, v vseh pristaniščih so se trgovci, kakor tudi zasebniki kar trgali za naš les; dosegla se je visoka cena in pošten dobiček. Sedaj se naš les slabo plačuje, trgovci morajo šestokrat doma robo dražje plačati, nego jo doli prodajo. Posledica je, da dotični okraji kjer se les prideluje, materijelno ginejo. Le idimo pogledati v posojilnice, ali v zemljiške knjige, vse mrgoli tam novih dolgov. To je žalostna prikazen in skrajni čas je, da se razširjanju iste odpomore. Seveda, kjer je pomanjkanje lesa vzrok propadle trgovine, tam ni druge pomoči, nego zasaditi nove gozde in — čakati — vsaj bodo tudi otroci naši rabili novce. — A kjer je še mnogo dobro zarastenih gozdov, kjer še žage noč in dan rezati imajo, tam bo treba družega pripomočka, da se trgovina z lesom zopet povzdigne in spne na nekdanjo visokost.

Potreba dobrega lesa na Hrvaškem in v podonavskih pokrajinah je še vedno ista, kot je bila nekdanj, a konkurenca iz drugih dežel (Bosnija, Galicija itd.) to potrebo sedaj večinoma

krije. Naš les je izvrsten, trpežen in lep tako, da se bosanski, gališki i. dr. les, ki je navadno puhel, nikakor z našim žilavim lesom meriti ne more. — „Zakaj pa se potem naše lesno blago prezira in tako slabo plačuje?“ bo marsikateri vprašal. Odgovor je kratek, a resničen, namreč: „Ker se roba v žagah tako slabo izdeluje!“

V veliki trgovini se gleda na to, da ima blago določeno mero in to tudi, če je osušeno. Posestniki navadnih žag se pa tega ne drže, temuč še vedno po stari šegi režejo, brez prave natančne mere in z namenom, iz enega krcija prav mnogo blaga narezati. — Takozvani krajci se odjemljejo čisto tanki, (kakor krompirjevi olupki) deske se slabo obrobijo, zato so navadno na enem koncu širje, nego na drugem, t. j. kakor je rast drevesa. Razun tega se ne ozira pri nastavljenji mēr pri svežem lesu na osušenje, zato je umevno, da se iz svežega krcija sežagana roba po osušenju od prave mere odmika.

Tako neenakomerno blago daje pri izdelovanji v razne izdelke mnogo odpadkov, zato se ne more lahko prodati, vzame se le o priliki pomanjkanja boljšega blaga in še le tedaj le po zelo nizki ceni.

Glavni vzrok propada naše lesne trgovine je tedaj čisto po zahtevani pravilni meri rezano blago drugih dežel, kakor tudi nizko postavljene železniške cene za to blago.

Da se tedaj nekdanja živahna lesna trgovina iz Slovenskega v izhodne dežele oživi, in izgubljena pristanišča zopet pridobē, je pred vsem potrebno, da se v tukajšnjih žagah priredi takšno blago, kakoršno deljenji odjemateljji zahtevajo, potem se ni bati, da bi pri enakih merah naše blago ne imelo prednosti pred bosanskim in sploh karpatskim. Na delo torej! T. iz gošče.

Iz Šmarja pri Jelšah. (Gospodarske stvari.) Vsled dežel. zakona z dne 17. aprila 1896, v povzdigo govedstva za vojvodino Štajersko, je okraj. zastop Šmarje v plenarni seji dne 20. maja t. l. razdelil celi šmarski okraj v 4 živinske okraje ali župe in sicer:

I. Občine: Ponikva, Sladkagora in Lemberg z načelnikom gosp. Fr. Podgoršek, veleposestnik na Ponikvi in namestnikom gosp. Jak. Zdolšek p. d. Šuc poset. na Ponikvi.

II. Občine: trg Šmarje, okolica Šmarje in Sv. Vid, z načelnikom gosp. Fr. Adrinek, župan v Šmarji in namestnikom gosp. Martin Hrovat, veleposestnik v občini okol. Šmarje.

III. Občine: Slivnica, Žusem, Sv. Štefan in Tinsko, z načelnikom gosp. Fr. Pungaršek, posestnik pri Sv. Štefanu, namestnikom, gosp. Fr. Zupanc, posestnik v Žusemu.

IV. Občine: Roginskagorca, Zibika, Sv. Hema, Sv. Peter in Nezbiše z načelnikom gosp. Jos. Kregar, župan pri Sv. Petru na Medved. selu in namestnik gosp. Jan Vehovar, župan pri Sv. Hemi.

Dne 9. junija t. l. vršilo se je premiranje in licenciranje plemenskih bikov za šmarski okraj. — K temu so bili od okrajnega odbora poleg gosp. Jos. Lenko kot načelnika živinogledne komisije, tudi povabljeni novoizvoljeni predstojniki živinskih okrogov. — Vseh bikov skupaj se je prignalo 26, toraj 3 biki manje kot leta 1896.

Živinogledna komisija priznala je sledečim posestnikom naslednje darove: Prvo, (državno) darilo po 35 gld. Jurju Drogenik, posestnik v Pristavi. Drugo, (deželno) darilo po 20 gld. Francu Deteček, posestnik na Mestinjem. Tretje, (deželno) darilo po 15 gld. Jos. Klemenc, posestnik v Komuškem. Četrto, (okrajno) darilo po 15. gld. Jerneju Drogenik, župan obč. okol. Šmarje. Peto, (okraj.) darilo po 10 gld. Jakob Artiček, posestnik na Žusemu. Šesto, (okraj.) darilo po 10 gld. Antonu Bevcer, posestnik v Zibiki. Sedmo (okraj.) darilo po 10 gld. Fr. Artnak, posestnik v Slivnici. Osmo, (okraj.) darilo po 10 gld. Jos. Vračko, posest. v Grobelcah. Deveto, (okraj.) darilo po 8 gld. Jos. Vračko, posest. v Grobelcah za drugega plem. bika. Deseto, (okraj.) darilo po 8 gld. Fr. Vodeb, posestnik v Slivnici.

Od 26 k premiranju in licenciranju prignanih plemenskih bikov, je petim posestnikom po § 30. dež. zakona z dne 17. aprila 1896. pod kaznijo do 25 gld, zaradi slabe reje in nedo-

voljne starosti pridržana pravica, biki za oplemembo rabiti.

Iz Krškega. (Prenovljena kapucinska cerkev). Slovenci so v obče pobožni. Radi tega ljubijo lepe božje hrame. Za lepe cerkve se je pa v tako kratkem času malo kje toliko storilo, kakor baš zadnja leta v Krškem, kjer so razen bolniške vse cerkve prenovljene. Lani se je popravljala cerkev sv. Rozalije, ki bo do 15. t. m. menda do celega izgotovljena, letos se je pa po trudu preč. našega o. gvardijana prenovila naša kapucinska cerkev, pri katerem delu se je odlikoval osobito gospod Ivan Gosar, akademični slikar v Celji, ki je naslikal na presno, „s tempero“ naslednje slike: na stropu (oboku) v svetišču (prezbiteriju) 4 cerkvene učenike: sv. Ambroža, sv. Avguština, sv. Hieronyma in sv. Gregorija; ob straneh pa rane sv. Frančiška As. in sv. Lavrencija Brunduškega; v cerkvi na stropu pa sv. Frančiška, ko dobi porcijunkolski odpustek, sv. Družino in rojstvo Kristusovo; ob straneh pa sv. Cirila in Metoda, na drugi strani pa „nebesa in vice“. Pred korom je naslikal znamenite grbe, kakor cesarskega, kapucinskega, papeževega, dalje ljubljansko-knezoškofijskega, krškega (prvi z barvam) in kranjskega. V sredi je lira z letnicami 1644 (leto zidanja cerkve) in 1897 (leto prenovljenja).

V kapelico sv. Jožefa je naslikal novo podobo na platno: smrt sv. Jožefa, ob strani pa god sv. Martina in v okno pa Lurško Marijo, tako tudi v drugo kapelo novo podobo sv. Ane. Prenovil je tudi sliko preč. Device v velikem in sliko sv. Antona v stranskem altaru, kakor tudi križev pot. — Zasluge za prenovitev cerkve ima tudi g. Ivan Cesar, akademični podobar iz Mozirja, ki je prenovil vse altarje in kor, ter napravil krasen nov tabernakelj.

Oba umetnika sta v kratkem času, prav izvrstno in jako po ceni izgotovila to ogromno delo, ki se je vredno končalo s primerno cerkveno slovesnostjo, ki je bila 18. julija t. l. Slavnostni govor je imel preč. gosp. kanonik Ivan Sušnik, blagoslovil pa je nove altarje sv. Jožefa in sv. Ane preč. g. dekan Fettich-Frankheim. Navzoči so bili prebлагorodni g. okrajni glavar baron Schönberger, mestni župan dr. T. Romih in več drugih odličnjakov duhovskega in svetnega stanu. — Največ zaslug si je pridobil, kakor smo že omenili, da se je cerkev tako lepo in po ceni popravila in prenovila naš preč. gospod gvardijan o. Alfonz Alojzij Vakselj, naš leskovski rojak, kateri si je znal pridobiti veliko blagih dobrotnikov med katerimi je v prvi vrsti posebno znana velikodušna dobrotnica gospa Josip. Hotschevar. Ž njeno in drugih pomočjo je zamogel trudapolno, pa potrebno prenovljenje zvršiti. Vrh tega napravil je tudi nov tlak v cerkvi iz šamotnih ploščic, tudi novo obhajilno mizo in nekaj novih klopij, dal je orglje popraviti in več drugega še. Izrekamo torej njemu, vsem dobrotnikom in obema umetnikoma našo najtoplejšo zahvalo; gospoda umetnika pa še vsem Slovencem s prepričanjem priporočamo po pregovoru: Svoji k svojim!

Narodno-gospodarske novice.

Splošna pridobnina po našem novem davčnem zakonu.

Piše dr. R. Pipuš.

(Dalje.)

Ako naj bodo taki kmetijski stranski obrti prosti pridobnine, ne smejo preseagati obsega, ki je primeren dotičnim kmetijstvom. Samo se pa razume, da je za veliko grajščino lahko primeren kak stranski obrt, ki bi za malo kmetijo bil neprimeren obsežen. Sploh se pa taki kmetijski stranski obrti ne smejo izvrševati v takem obsegu, da bi se mogli prištevati veleobrtom (industriji). Če kdo tak obrt izvršuje z mnogimi ali velikimi umetnimi stroji, z večjim številom nalašč in samo za to najetih delavcev, bode moral plačevati pridobnino. V takem slučaju se sploh ne more več reči, da je obrt samo stransko opravilo. Pridobnina se mora plačevati vselej od žganjarij in cukrarn, ako se od njih plačuje potrošnina. Dalje se mora pridobnina vselej plačevati tudi od pivovaren, tudi če bi se v njih obdelovali sami domači (lastni) pridelki.

